

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.035.01.2021

Pan
Michał Zieliński
Wojewoda Wielkopolski
Wielkopolski Urząd Wojewódzki,
Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu Wydział Kontroli		
WPLYNĘŁO DNIA	20. 12. 2021	WPLYNĘŁO DNIA
L.dz.		
zał.		

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/062 - Zapewnienie opiekunom osób niesamodzielnych wsparcia wychnieniowego

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu KANCELARIA GŁÓWNA		
WPLYNĘŁO DNIA	17. 12. 2021	WPLYNĘŁO DNIA
L.dz.	160278 / 21	
zał.		

WUW210100206

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wielkopolski Urząd Wojewódzki, Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań (dalej: Urząd lub WUW)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Zieliński – Wojewoda Wielkopolski od 29 stycznia 2021 r. (dalej: Wojewoda), wcześniej: od 25 listopada 2019 r. stanowisko to zajmował Łukasz Mikołajczyk, a od 7 grudnia 2015 r. Zbigniew Hoffmann.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Przygotowanie i wdrożenie w województwie programów wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych.2. Rozdysponowanie i rozliczenie środków w ramach programów wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. – do 31 października 2021 r. ¹
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Krzysztof Płoszewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/150/2021 z 6 października 2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-7)</p>

¹ Tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych w jednostce. Dalej także: kontrolowany okres, badany okres.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Realizowane przez Wojewodę działania na rzecz wsparcia opieki wytchnieniowej dla osób sprawujących opiekę nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności przyczyniły się do zwiększenia tej pomocy. Od 2019 roku przeprowadzono trzy zakończone nabory wniosków od powiatów i gmin o dofinansowanie takiego wsparcia. W latach 2019–2020 zainteresowanie gmin i powiatów było niewielkie i na terenie województwa wielkopolskiego skorzystało z niego tylko ok. 10% samorządów. Analizując liczbę składanych wniosków na lata 2021 i 2022 stwierdza się znaczący wzrost zainteresowania taką formą wsparcia. Porównując liczbę zgłoszonych wniosków na rok 2022 z rokiem 2019 liczba samorządów zainteresowanych tymi działaniami wzrosła z 25 gmin/powiatów do 78 tj. o 204%, liczba osób korzystających z usług opieki wytchnieniowej wzrosła ze 180 dorosłych do 1 026, tj. o 470% i dzieci z 82 do 270, tj. o 239%.

Wojewoda zgodnie z resortowym Programem „Opieka wytchnieniowa” dokonywał naboru wniosków samorządowych na ich realizację. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi dokonywano weryfikacji sprawozdań składanych przez samorządy, a środki finansowego wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych rozdysponowano zgodnie z zasadami naboru wniosków na realizację tych zadań. Weryfikacja sprawozdań corocznie składanych przez powiaty i gminy była rzetelna, a niewykorzystane środki zostały zwrócone za pośrednictwem Wojewody do ich dysponenta. Zadania te były wykonywane terminowo, mimo zbieżnych w czasie terminów składania sprawozdań przez samorządy oraz konieczności zagregowania danych i przekazania sprawozdania do dysponenta Programu.

Stwierdzone w toku kontroli nieznaczne przekroczenia, wymaganych w procedurze naboru wniosków, terminów zawarcia przez Wojewodę trzech umów z samorządami na wsparcie opieki wytchnieniowej (spośród 66 zawartych na lata 2020 i 2021), nie wynikały z przyczyn leżących po stronie kontrolowanej jednostki i nie miały negatywnych konsekwencji dla realizacji zadań objętych kontrolą NIK.

1. Przygotowanie i wdrożenie w województwie programów wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych

OPIS STANU FAKTYCZNEGO

1.1. Program opieka wytchnieniowa⁴, funkcjonujący na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym⁵, którego celem było czasowe odciążenie członków rodziny lub opiekunów od obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki nad osobami niesamodzielnymi poprzez zorganizowanie im pobyków dziennych, całodobowych lub zapewnienie możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i terapeutycznego, był realizowany w Urzędzie od 2019 r.

W regulaminie organizacyjnym Urzędu prowadzenie spraw wynikających z realizacji postanowień ustawy o Funduszu Solidarnościowym powierzono Oddziałowi Programów, działającemu w strukturze Wydziału Polityki Społecznej WUW⁶, a

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej „Program”.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1787, ze zm.

⁶ Dalej „WPS”.

prowadzenie obsługi finansowo-księgowej rachunku bankowego przeznaczonego dla środków z tego funduszu – Wydziałowi Finansów i Budżetu WUW.

(akta kontroli str. 8-26, 27-41, 104)

1.2. Zasady naboru wniosków na realizację zadań wynikających z obowiązującego w okresie objętym kontrolą Programu ogłaszane były przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁷ na dany rok kalendarzowy w formie: edycji 2019, edycji 2020 oraz edycji 2021, w których przedstawiano m.in. cele Programu, jego adresatów, zasady jego finansowania, tryb przystąpienia, terminy i warunki jego realizacji, zadania podmiotów uczestniczących oraz monitoring wykonania.

Zgodnie z art. 13 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, Wojewoda prowadził nabór wniosków jednostek samorządu terytorialnego⁸ (gmin i powiatów) na środki z Programu wg zasad ogłaszanych na dany rok przez MRPiPS, stosownie do corocznie publikowanych na stronach internetowych MRPiPS komunikatów o zasadach naboru wniosków na realizację zadań wynikających z Programu. Ogłoszenia Wojewody, o naborze wniosków o przystąpieniu do Programu dla jst⁹ oraz o ich zmianach i terminach realizacji, zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, umieszczano niezwłocznie po opublikowaniu ogłoszeń przez MRPiPS na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej¹⁰ WUW, w zakładce „programy społeczne”¹¹ z odnośnikiem do strony internetowej Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Informacja o naborze wniosków została umieszczona na stronie internetowej BIP WUW dla:

- edycji 2019 w dniu 4 kwietnia 2019 r. z terminem składania wniosków do dnia 30 kwietnia 2019 r.,
- dla edycji 2020 w dniu 17 marca 2020 r. z terminem składania do dnia 3 kwietnia 2020 r., w dniu 1 kwietnia 2020 r. wydłużono termin składania do dnia 20 kwietnia 2020 r., w dniu 7 kwietnia 2020 r. wydłużono termin składania do dnia 22 kwietnia 2020 r., w dniu 28 kwietnia 2020 r. do dnia 29 kwietnia 2020 r.¹²,
- dla edycji 2021 w dniu 11 grudnia 2020 r. z terminem ich składania do dnia 8 stycznia 2021 r., w dniu 31 grudnia 2020 r. wydłużono termin składania do dnia 8 lutego 2021 r.

W ramach naboru, w każdej edycji Programu, pracownicy WPS udzielali jst informacji (drogą telefoniczną i e-mailową) nt. jego zasad oraz naboru wniosków.

(akta kontroli str. 27-41, 160, 181-184)

Złożone do Wojewody wnioski jst na środki Programu, zgodnie ze wspomnianymi wyżej ogłoszeniami MRPiPS, zawierały planowaną liczbę dzieci i osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności (lub osób z orzeczeniem równoważnym), dla których

⁷ Dalej „MRPiPS” , „Minister” lub „dysponent Funduszu”. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zostało zlikwidowane 7 października 2020 r. a w jego miejsce zostało utworzone Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, które jest odpowiedzialne za realizację Programu i jest dysponentem Funduszu. Z uwagi na ciągłość realizacji Programu w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym MRPiPS oznacza również Ministra Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej po 7 października 2020 r.

⁸ Dalej „jst”.

⁹ Ogłoszenie o naborze wniosków dla edycji 2019 zostało zaakceptowane przez Ministra w dniu 2 kwietnia 2019 r., dla edycji 2020 w dniu 13 marca 2020 r, dla edycji 2021 w dniu 3 grudnia 2020 r.

¹⁰ Dalej „BIP”.

¹¹ <http://niepelnosprawni.gov.pl/p,162,programy-realizowane-w-ramach-funduszu-solidarnosciowego>.

¹² Komunikat Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych MRPiPS o zmianie terminu naboru wniosków na dzień 28 kwietnia 2020 r. przekazano do Wojewody drogą elektroniczną 27 kwietnia 2020 r. o godz. 17⁵³.

będą świadczone usługi opieki wytchnieniowej w podziale: na planowaną liczbę godzin tych usług oraz ich koszt odrębnie w ramach (1) pobytu dziennego i (2) pobytu całodobowego oraz (3) planowaną liczbę członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którym będą świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie specjalistycznego poradnictwa, z podaniem ich kosztu.

Dla edycji 2019 wnioskowany planowy koszt opieki wytchnieniowej dla: jednej godziny pobytu dziennego wynosił od 18,66 zł do 24,00 zł i odpowiednio dla jednego dnia (całodobowo) – od 144 do 180 zł i jednej godziny konsultacji – od 32,00 do 40,00 zł.

Dla edycji 2020 wnioskowany planowy koszt opieki wytchnieniowej: dla: jednej godziny pobytu dziennego wynosił od 27,50 zł do 71,21 zł i odpowiednio dla jednej godziny opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania od 30,00 do 71,21 zł oraz dla jednego dnia (całodobowo) od 120 do 472,81 zł i jednej godziny konsultacji od 50 do 120 zł.

Dla edycji 2021 wnioskowany planowy koszt opieki wytchnieniowej: dla: jednej godziny pobytu dziennego wynosił od 31,00 zł do 40,00 zł i odpowiednio dla jednej godziny opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania od 31,00 do 40,00 zł oraz dla jednego dnia (całodobowo) od 75,00 do 600,00 zł i jednej godziny konsultacji – 100 zł.

(akta kontroli str. 27-41, 165-168, 181-184, 200-201, 251-482)

Ocenie merytorycznej podlegały wszystkie wnioski spełniające kryteria formalne oraz zapisy programowe, tj. kompletnie i prawidłowo wypełnione, przesłane w terminie i na adres WUW przez uprawniony podmiot oraz zawierające kalkulację przewidywanych kosztów zadania zgodnie ze wzorem podanym w komunikatach MRPiPS oraz przewidywaną liczbę osób dla których usługa opieki wytchnieniowej będzie świadczona przy udziale środków Funduszu Solidarnościowego przyznawanych w ramach Programu, liczbę członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad ww. osobami i przewidywaną kwotę wsparcia finansowego przeznaczoną na usługę opieki wytchnieniowej. Jst, których wnioski były prawidłowe pod względem formalnym, merytorycznym oraz pod względem racjonalnego i celowego wydatkowania środków zostały zakwalifikowane do dofinansowania poprzez umieszczenie na listach przekazywanych przez Wojewodę do MRPiPS.

W każdej z dotychczasowych edycji Programu "Opieka wytchnieniowa" wystąpiły przypadki, w których jst pierwotnie złożyły oświadczenia o przyjęciu dotacji a następnie odstąpiły od podpisania umowy z Wojewodą lub (dotyczy edycji 2021), wycofały się z realizacji zadania na etapie aktualizacji wniosków (wobec konieczności obniżenia dofinansowania ze względu na to, że MRPiPS zmniejszyło o 50% kwotę przyznaną dla województwa). w odniesieniu do edycji 2019 i 2020 były to po dwie jst. W odniesieniu do edycji 2021 w pierwotnej wersji wniosku do MRPiPS do dofinansowania wskazano 43 jst. Na etapie aktualizacji wniosku (wobec konieczności zmniejszenia dofinansowania o 50%) z udziału w Programie zrezygnowały trzy jst i przedłożono do MRPiPS listę 40 jst do dofinansowania, a na etapie podpisywania umów jedna jst odstąpiła od zawarcia umowy z Wojewodą.

Dla edycji 2021 do zasad naboru wniosków Minister wprowadził (a wojewoda stosował) dodatkowe kryteria merytoryczne oceny wniosków jst przez wojewodów, do których zaliczono:

- adekwatność wniosku w odniesieniu do celów Programu,

- potencjalny wpływ zadań na beneficjentów, w tym trwałość rezultatów zadań zawartych we wniosku,
- zasadność wysokości wnioskowanych środków w stosunku do celu, rezultatów i zakresu zadań, które obejmuje wniosek,
- zdolność organizacyjną wnioskodawcy oraz przygotowanie instytucjonalne do realizacji zadań,

a także:

- doświadczenia w realizacji zadań w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych w edycji w poprzednich latach,
- dysponowanie kadrami, tj. osobami zdolnymi koordynować i wykonywać usługi opieki wytchnieniowej, tj. posiadającymi następujące doświadczenie i kwalifikacje: koordynator usług¹³ (którego zadaniem będzie m.in. przyjmowanie zgłoszeń, planowanie, rozliczanie godzin, kontrola prawidłowości realizacji usług),
- ocenę kalkulacji kosztów realizacji usług opieki wytchnieniowej pod względem spójności z opisem działań,
- zasięg oddziaływania i dostępność dla odbiorców, w tym przewidywaną liczbę uczestników Programu, w szczególności liczbę osób niepełnosprawnych wymagających wysokiego poziomu wsparcia, w tym osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi i trudnościami związanymi z mobilnością i komunikacją.

Za spełnienie poszczególnych kryteriów przyznawane były punkty. Maksymalna liczba punktów, jaką można było otrzymać wynosiła 17 (łącznie z oceną formalną). Pierwszeństwo w przyznaniu rekomendacji miały wnioski, które uzyskały największą liczbę punktów.

Na podstawie powyższych wytycznych dokonano ocen złożonych wniosków. Spośród 39 wniosków jst województwa wielkopolskiego najwyższą ocenę 17 punktów uzyskało 10 jst, w przedziale od 13 do 16 punktów - 24 jst i w przedziale od 8 do 12 punktów – pięć jst.

(akta kontroli str. 165-168, 181-184, 200-201, 207, 251-387, 388-482)

1.3. Wniosek Wojewody do MRPiPS o środki finansowe Programu: dla edycji 2019 został przekazany 17 maja 2019 r., dla edycji 2020 – 11 maja 2020 r., a dla edycji 2021 – 29 stycznia 2021 r., tj. wnioski te zostały przekazane w terminach określonych w zasadach ich naboru. Były one składane na wymaganych formularzach wraz z załącznikami. W załącznikach tych zestawiano listę rekomendowanych gmin/powiatów zakwalifikowanych na podstawie złożonych wniosków wraz ze zbiorczą informacją na temat planowanej liczby osób korzystających z opieki wytchnieniowej, liczby godzin i dni usług opieki oraz poradnictwa specjalistycznego, kosztów w podziale na trzy segmenty: (1) opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego, (2) opieka wytchnieniowa w formie pobytu całonocnego, (3) opieka wytchnieniowa w formie specjalistycznego poradnictwa dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę. W omawianych załącznikach podano również sumaryczne koszty dla

¹³ Koordynator usług powinien posiadać przynajmniej 6-miesięczne doświadczenie w obszarze zarządzania i organizacji usług w zakresie tożsamym z przedmiotem zadania, osobami posiadającymi kwalifikacje do świadczenia usług, które określono w Programie.

zakwalifikowanych do dofinansowania działań wspomagających opiekę wytchnieniową.

(akta kontroli str. 61-103, 165, 183-191, 200-201)

W poszczególnych latach objętych kontrolą złożono na środki Programu kompletnie i prawidłowo wypełnionych:

- w 2019 r.- 27 wniosków na kwotę 1 895 344,24 zł,
- w 2020 r. 29 wniosków na kwotę 2 996 853,17 zł,
- w 2021 r. 40 wniosków na kwotę 4 143 164,95 zł.

Pierwotnie wnioskowana kwota na 2021 r. wyniosła 8 553 143,13 zł. Decyzją MRPiPS zmniejszono kwotę ogólną dla województwa wielkopolskiego o 50%. Łącznie w latach 2019-2021 złożono kompletnie i prawidłowo wypełnionych 96 wniosków na kwotę 9 035 362,36 zł.

(akta kontroli str. 154)

Dyrektor WPS wyjaśniając powody zastosowania procedury jednakowej redukcji dofinansowania dla edycji 2021 i niedokonania zróżnicowania jego dofinansowania wg kryteriów oceny merytorycznej wniosków przedstawionych w Programie MRPiPS na rok 2021¹⁴ podał, że z uwagi na bardzo krótki termin (tj. 8 dni roboczych) wskazany Wojewodzie przez MRPiPS¹⁵ na ponowne złożenie i weryfikację wniosków wszystkich jst ewentualna procedura ponownej oceny wniosków przy jednoczesnym braku wytycznych z MRPiPS byłaby niemożliwa do przeprowadzenia. Ponadto dodał, że w związku z faktem, iż wszystkie wnioski złożone przez jst spełniły minimalne (ustawowe) kryteria punktowe kwalifikujące je do dofinansowania oraz, z uwagi na realizację zadań przez możliwie jak największą liczbę jst celem m.in. objęcia pomocą osób z niepełnosprawnościami z możliwie największego obszaru województwa, popularyzacji idei Programu w regionie całego województwa, podjęto decyzję o rekomendowaniu zmniejszonej kwoty dofinansowania dla wszystkich jst biorących udział w Programie.

(akta kontroli str. 221-224)

Na poszczególne objęte kontrolą lata zostały zawarte 91 umów pomiędzy Wojewodą i Ministrem, których przedmiotem było określenie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego z przeznaczeniem na realizację zadań w zakresie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi (na edycję 2019 w dniu 2 lipca 2019 r., na edycję 2020 - 29 czerwca 2020 r. i na edycję 2021 - 27 kwietnia 2021 r.).

W umowach tych m.in. ustalono, że środki na realizację zadań Programu w wysokości podanej we wniosku Wojewody na określoną edycję będą przekazane w trzech transzach na wyodrębniony rachunek Wojewody. Wojewoda został zobowiązany do zwrotu niewykorzystanych środków oraz odsetek bankowych od tych środków do dnia 30 stycznia następnego roku wraz ze wskazaniem nr umowy, którego dotyczył zwrot oraz do sporządzenia i przekazania sprawozdania końcowego obejmującego rozliczenie środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym z realizacji Programu dla każdej edycji.

(akta kontroli str. 219-224)

¹⁴ Patrz punkt 1.2. wystąpienia pokontrolnego.

¹⁵ Pismo Dyrektora Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych MRPiPS z dnia 25 lutego 2021 r. (data wpływu do Urzędu – 25 lutego 2021 r.).

Od gmin i powiatów, które zamierzały uczestniczyć w Programie zostały przyjęte przez Wojewodę oświadczenia o przyjęciu środków przyznanych w ramach Programów. Rezygnację z uczestniczenia w Programie, jeszcze przed podpisaniem umowy z Wojewodą złożyły dla edycji 2019 – dwa samorzady i odpowiednio dla edycji 2020 – dwa, zaś dla edycji 2021 – cztery¹⁶. Przyczyną niepodpisania umowy, w zależności od przypadku, były m.in.: zbyt niska kwota dofinansowania, brak beneficjentów, brak zapotrzebowania w gminie na usługi o charakterze wskazanym w Programie, wycofanie się lub inne zdarzenia losowe skutkujące brakiem odbiorców usługi opieki wytchnieniowej.

(akta kontroli str. 154, 161-163, 27-208, 483-500)

Nie dotrzymano rekomendowanych przez MRPiPS terminów zawarcia przez Urząd umów z jst na realizację Programu dla edycji 2020 r. w jednym przypadku, a edycji 2021 w dwóch przypadkach. W komunikatach MRPiPS o naborze wniosków dla edycji 2020¹⁷ i 2021¹⁸ wyznaczono termin na zawarcie umów przez Wojewodów z właściwymi jst na 30 dni od podpisania umowy z Ministrem, tzn. dla edycji 2020 do dnia 28 lipca 2020 r., a dla edycji 2021 do dnia 26 maja 2021 r. Opóźnienia w zawarciu umowy powyżej jednego dnia wystąpiły dla edycji 2020 z gminą Skoki (o dwa dni)¹⁹ oraz dla edycji 2021 z gminą Piaski (o dwa dni)²⁰ a także z gminą Srem – pięć dni²¹.

Dyrektor WPS wyjaśnił, że opóźnienie w terminie zawarcia umów spowodowane było przez jst, ponieważ podpisanie umów ze strony Wojewody było jednakowe dla wszystkich umów zawartych z samorządami i nastąpiło dla edycji 2020 w dniu 9 lipca 2020 r., a dla edycji 2021 w dniu 11 maja 2021 r.

(akta kontroli str. 161-163, 202-206, 375-384, 463-482)

1.4. Zgodnie z dyspozycją art. 13 ust. 9 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, na realizację zadania w ramach resortowego Programu MRPiPS „opieka wytchnieniowa” Wojewoda zawarł umowy z gminami i powiatami w sprawie przyznania środków z Programów, zgodnie z obowiązującym wzorem dla edycji z lat 2019-2021:

- w 2019 r. – 25 umów na kwotę 1 784 947,44 zł,
- w 2020 r. – 27 umów na kwotę 2 947 537,97 zł,
- w 2021 r. – 39 umów na kwotę 4 034 799,20 zł.

Umowy z jst były zgodne z szablonami umów podawanymi w corocznych komunikatach MRPiPS i spełniały wymogi określone w art. 13 ust. 10²² ustawy

¹⁶W odniesieniu do edycji 2021 w pierwotnej wersji wniosku do MRPiPS do dofinansowania wskazano 43 jst.. Na etapie aktualizacji wniosku (konieczności zmniejszenia dofinansowania o 50%) z udziału w Programie zrezygnowały: Powiat Gostyński oraz gminy Sompolno i Rydzyna. Następnie, przedłożono do MRPiPS listę 40 jst do dofinansowania. Na etapie podpisywania umów jedna jst tj. gmina wiejska Chodzież odstąpiła od zawarcia umowy z Wojewodą Wielkopolskim.

¹⁷ Link do komunikatu w tej sprawie: <https://www.gov.pl/web/rodzina/ogloszenie-o-naborze-wnioskow-w-ramach-programu-opieka-wytchnieniowa---edycja-2020>.

¹⁸ Link do komunikatu w tej sprawie: <https://www.gov.pl/web/rodzina/komunikat-o-ogloszeniu-programu-opieka-wytchnieniowa---edycja-2021>.

¹⁹ Umowa została zawarta w dniu 30 lipca 2020 r.

²⁰ Umowa została zawarta w dniu 28 maja 2021 r.

²¹ Umowa została zawarta w dniu 31 maja 2021 r.

²² W umowach określono zgodnie z przywołanym przepisem m.in.: (1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki środki z Funduszu zostały przyznane, i termin jego wykonania; (2) wysokość przyznanych środków z Funduszu; (3) tryb płatności; (4) termin i sposób rozliczenia przyznanych środków z Funduszu; (5) termin zwrotu niewykorzystanej części środków z Funduszu, nie dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania; (6) tryb kontroli wykonania zadania; (7) warunki i sposób zmiany oraz rozwiązania umowy.

o Funduszu Solidarnościowym. Umowy te zostały podpisane w terminach określonych w zasadach naboru, tj. w terminie 30 dni od daty podpisania umowy na dofinansowanie z Ministrem. Dla:

- edycji 2019 w dniach od 12 lipca do 31 lipca 2019 r. (wszystkie umowy były podpisane w wymaganym terminie),
- edycji 2020 w dniach od 14 lipca do 30 lipca 2020 r. (jedna umowa została zawarta z dwudniowym opóźnieniem),
- edycji 2021 w dniach od 27 kwietnia do 31 maja 2021 r. (dwie umowy zostały zawarte z opóźnieniem – dla jednej opóźnienie wyniosło dwa dni, a dla drugiej pięć dni).

W umowach tych m.in. ustalono, że środki na realizację zadań Programu wykorzystane będą zgodnie z wnioskiem złożonym Wojewodzie i środki na ich realizację będą przekazywane w trzech transzach (z podaniem terminu) na wyodrębniony rachunek samorządu. Samorządy zostały zobowiązane do zwrotu niewykorzystanych środków oraz odsetek bankowych od tych środków do dnia 15 stycznia następnego roku oraz do sporządzenia i przekazania do 30 stycznia następnego roku sprawozdania końcowego obejmującego rozliczenie środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym z realizacji Programu dla każdej edycji.

Na wniosek samorządów rozwiązano umowy dla edycji 2019 z dwiema jst²³, a dla edycji 2020 z jedną jst²⁴.

(akta kontroli str. 160-163, 200-201, 207-208, 388-482)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda zgodnie z realizowanymi Programami dotyczącymi wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych dokonywał naboru wniosków od jst na ich realizację. Informacje o naborze wniosków polegały na przedstawianiu ich na stronach internetowych WUW i odpowiedzi na zadawane pytania w formie korespondencji elektronicznej lub telefonicznej od jst. Oceny wniosków jst dokonywano zgodnie z obowiązującymi zasadami określonymi przez MRPiPS.

Dla zakończonych edycji 2019 i 2020 liczba jst biorących udział w Programie wyniosła w województwie wielkopolskim odpowiadała ok. 10% ogółu.

Stwierdzone kilkudniowe przekroczenia terminów zawarcia trzech umów (spośród 66) z jst dla edycji 2020 i 2021 nie były spowodowane przyczynami leżącymi po stronie kontrolowanej jednostki i nie miały negatywnych konsekwencji dla realizacji objętych kontrolą zadań.

OBSZAR

2. Rozdysponowanie i rozliczenie środków w ramach programów wsparcia wytchnieniowego udzielanego opiekunom osób niesamodzielnych

OPIS STANU
FAKTYCZNEGO

2.1. Na podstawie dyspozycji art. 16 ust. 2 ustawy o Funduszu Solidarnościowym Wojewoda sprawował nadzór nad realizacją przez jst zadań wynikających z realizacji Programów poprzez sprawdzenie poprawności danych w sprawozdaniach składanych w formie zestandaryzowanych zestawień

²³ Umowy z jst Poznania na kwotę 86 113,43 zł na kwotę 13 053,00 zł.

²⁴ Umowa z na kwotę 60 800,00 zł.

stanowiących załączniki do Programu. Sprawdzano zgodność wykonania zadań z danymi zaplanowanymi we wnioskach jst oraz poniesionych wydatków poprzez analizę m.in. rocznej informacji na temat liczby osób korzystających z opieki wytchnieniowej, liczby zrealizowanych godzin i dni usług opieki oraz poradnictwa specjalistycznego, kosztów w podziale na trzy segmenty: (1) opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego, (2) opieka wytchnieniowa w formie pobytu całonocnego, (3) opieka wytchnieniowa w formie specjalistycznego poradnictwa dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę.

(akta kontroli str. 129-153, 161-163, 192-194, 206-206a, 251-482)

Zgodnie z zawartymi przez Wojewodę umowami, gminy i powiaty zobowiązane zostały do przekazania do Wojewody: sprawozdania końcowego dla edycji 2019 w terminie do 30 dni od daty zakończenia realizacji zadań, a dla edycji 2020 i 2021 do dnia 30 stycznia roku następnego oraz zestawienia z realizacji Programów dla edycji 2020 i 2021 do 15 stycznia roku następnego. Sprawozdania i wymagane zestawienia z edycji 2019 zostały dostarczone w wymaganym terminie tj. do dnia 30 stycznia 2020 r.

W ramach sprawozdawczości za rok 2020, spośród 27 jst biorących udział w Programie, dziesięć jst złożyło wymagane zestawienia po terminie wskazanym w umowach, tj. po 15 stycznia 2021 r. Na dzień 1 lutego 2021 r. jedna z jst nie wywiązała się z obowiązku złożenia sprawozdania w terminie określonym w Programie²⁵. Ponadto, trzy jst złożyły sprawozdania w dniu 2 lutego 2021 r. (data wpływu korespondencji do Urzędu). Dyrektor WPS wyjaśnił, że sprawozdania z uwagi na wolne od pracy przypadające na dni 27 i 28 lutego 2021 r. zostały przyjęte, ponieważ Program nie wskazywał, iż o dochowaniu terminu decydowała data wpływu sprawozdań do Urzędu. Pozostałe jst dostarczyły sprawozdania w wymaganym terminie.

Zgodnie z corocznie ogłaszanymi przez Ministra zasadami, Wojewoda przekazał do MRPiPS sprawozdania roczne z realizacji edycji 2019 w dniu 20 lutego 2020 r., tj. w wymaganym terminie, a z edycji 2020 w dniu 1 lutego 2021. Do sprawozdania z wykonania Programu z edycji 2019 Wojewoda przesłał korektę w dniu 21 kwietnia 2021 r., a do sprawozdania z edycji 2020: 13 marca, 21 i 29 kwietnia 2021 r.

Korekty sprawozdań Wojewody złożone do Ministerstwa dotyczyły:

- w edycji 2019 weryfikacji oraz dodatkowych wyjaśnień w sprawie m.in. dokonanych zwrotów środków poszczególnych jst ze szczególnym uwzględnieniem kwestii wyodrębnienia środków na zadanie i obsługę oraz ponownej ich weryfikacji z uwagi m.in. na fakt realizacji zadania przez jst po raz pierwszy,
- w edycji 2020 uaktualnienia sprawozdania po uzyskaniu pełnej informacji od jst ze zrealizowanych zadań z uwagi na tożsame terminy składania sprawozdań do Wojewody przez jst i sprawozdań wojewody do MRPiPS²⁶ (w pierwszym

²⁵ Gmina Swarzędz nie wywiązała się z obowiązku złożenia sprawozdania, pierwotnie działając przez Ośrodek Pomocy Społecznej złożono dokumenty 15 stycznia 2021 r. w uszkodzonym formacie uniemożliwiającym odczyt plików. Dnia 27 stycznia 2021 r. przekazano gminie pocztą elektroniczną informację dotyczącą wadliwych plików i zwrócono się o ponowne ich dostarczenie. Gmina przekazała pocztą elektroniczną wymagane pliki 27 stycznia 2021 r. W dniu 5 marca 2021 r. gmina została poinformowana o konieczności ponownego dostarczenia dokumentów z uwzględnieniem m.in. prawidłowości podpisów elektronicznych. Wymagane dokumenty w prawidłowym formacie zostały przekazane przez gminę w dniu 5 marca 2021 r.

²⁶ Zasady naboru wniosków na realizację zadań wynikających z Programu ustalono termin składania sprawozdań z realizacji Programu w terminie 30 dni od dnia jego zakończenia.

sprawozdaniu Wojewody przekazany do Ministra m.in. nie uwzględniano wszystkich danych jst).

(akta kontroli str. 57-60, 129-153, 161-163, 192-194, 202-216, 229)

W ramach bieżącego monitorowania zadań realizowanych w Programie dla edycji 2019 monitorowano stopień wydatkowania środków przez jst w systemie teleinformatycznym – Centralnej Aplikacji Statystycznej²⁷. Odnosząc się do monitorowania zadań realizowanych w ramach edycji 2000, Dyrektor WPS wyjaśnił, że z uwagi na duże obciążenie pracowników bieżącymi obowiązkami (w tym realizacją zadań związanych z obsługą pozostałych programów finansowanych z Funduszu Solidarnościowego) oraz z uwagi na Covid-19 i zaostrzenie rygorów sanitarnych (wymuszające reorganizację zadań, pracę zdalną, ustanowienie hierarchii zadań najpilniejszych itp.) monitorowanie zadań w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa”, edycja 2020 odbywało się w oparciu o składane przez jst zestawienia/sprawozdania.

Kwestie przekazywania kolejnych transz dla jst w ramach realizacji Programu edycji 2019 były weryfikowane na bieżąco (w roku 2019 za pomocą m.in. sprawozdania w CAS). W przypadku stwierdzenia niewykorzystania środków przez cztery jst²⁸ lub braku zapotrzebowania na kolejne transze, środki nie były przekazywane do jst i zwracano je do MRPiPS. W sytuacji braku informacji o niewykorzystanych środkach, przekazanych do trzech jst, trzecią transzę środków przekazywano zgodnie z zawartymi umowami, a zwrotów dokonano w grudniu 2019 r. łącznie z odsetkami²⁹. W odniesieniu do edycji 2020 jedna jst po otrzymaniu I i II transzy zwróciła się pisemnie do Wojewody o rozwiązanie umowy dokonując zwrotu środków wraz z odsetkami³⁰, które zostały następnie przekazane do MRPiPS.

(akta kontroli str. 178-179, 192-196, 206-212, 483-500)

Postanowienia umów zawartych z jst na dofinansowanie Programu przewidywały prawo przeprowadzenia kontroli realizacji umowy przez Wojewodę i Ministra oraz zobowiązywały jst do przechowywania dokumentacji z realizacji Programu przez pięć lat. Wojewoda w okresie objętym kontrolą nie prowadził kontroli w zakresie realizacji przez jst zadań wynikających z realizacji usług opieki wytchnieniowej. Wprawdzie kontrola dwóch jst była zaplanowana na 2020 rok, lecz została przeniesiona na 2021 r. Zastępca Dyrektora Wydziału Kontroli, Prawnego i Nadzoru Urzędu wyjaśniła, że ograniczenia kontroli spowodowane były panującą pandemią COVID-19, a kontrole w ww. zakresie zostaną ujęte w planie kontroli na 2022 r.

Do Urzędu nie wpływały skargi w związku z realizacją usług opieki wytchnieniowej.

(akta kontroli str. 178-179, 192-196, 225-226, 451-482)

²⁷ Centralna Aplikacja Statystyczna (CAS) jest systemem teleinformatycznym przeznaczonym dla Jednostek Organizacyjnych Pomocy Społecznej, Jednostek samorządu terytorialnego oraz MRPiPS. Podstawową funkcją oprogramowania jest wspieranie procesu zbierania sprawozdań w oparciu o przygotowane i rozdystrybuowane formularze. W ramach monitorowania stopnia wydatkowania środków Funduszu Solidarnościowego w 2019 roku opracowano w CAS formularz sprawozdania jednorazowego, w którym JST (odrębnie gminy i powiaty, z podziałem na poszczególne programy) wypełniały stosowne dane. Link do CAS: <https://stat.gov.pl/metainformacje/repozytorium-standardow-informacyjnych/informacje-o-systemach-informacyjnych/systemy-informacyjne-objete-rsi/1256.pojecie.html>.

²⁸ Dotyczyło to czterech jst w kwocie w kwocie 68 549,00 zł, 12 853,80 zł, 13 053,00 zł, 86 113,43 zł, łącznie 18 569,23 zł.

²⁹ Dotyczyło to 3 jst w kwocie 42 843,00 zł, 38 400,00 zł i 3 456,00 zł, łącznie 84 699,00 zł plus odsetki - 40,78 zł.

³⁰ Dotyczyło to kwoty 58 103,34 zł plus odsetki - 61,27 zł.

2.2. Wojewoda otrzymał środki finansowe na realizację Programów zgodnie z terminami ustalonymi w umowie zawartej z Ministrem na realizację Programów dla:

- edycji 2019 w trzech transzach: 17 lipca – 895 344,24 zł³¹, 13 września 2019 r. – 500 000,00 zł i 12 listopada 2019 r. - 500 000,00 zł, suma transz wyniosła 1 895 344,24 zł,
- edycji 2020 w trzech transzach: 8 lipca 2020 r.– 1 512 923,17 zł³², 17 sierpnia 2020 r. – 741 965,00 zł i 19 października 2020 r. – 741 965,00 zł, suma transz wyniosła 2 996 853,17 zł,
- edycji 2021 w trzech transzach: 13 maja 2021 r.– 2 119 390,95 zł³³, 6 lipca 2021 r. – 1 011 887,00 zł i 6 października 2020 r. – 1 011 887,00 zł, suma transz wyniosła 4 143 164,95 zł.

Środki na realizację Programów były przekazywane gminom i powiatom przez Wojewodę dla każdej edycji w trzech transzach w terminach podanych w umowach zawartych z jst.

(akta kontroli str. 156, 157, 169-177, 501-624)

W latach objętych kontrolą wydatki wykorzystane na realizację Programów przez jst wyniosły dla:

- edycji 2019 obejmującej 25 umów - 518 916,95 zł (w tym 3 309,88 zł na ich obsługę realizowaną przez samorządy), co stanowiło 29,1% wartości umów zawartych z tymi samorządami,
- edycji 2020 obejmującej 27 umów - 1 421 269,80 zł (w tym 9 311,11 zł na ich obsługę realizowaną przez samorządy), co stanowiło 48,21% wartości umów zawartych z tymi samorządami,
ponadto,
- w edycji 2021 – przewidziano (dane te będą weryfikowane po zakończeniu 2021 r.) dla 39 umów - kwotę 4 034 799,20 zł.

Środki były przekazywane przez Wojewodę jst zgodnie z terminami ustalonymi w umowach na dofinansowanie Programu.

Kwota środków zwróconych dysponentowi Funduszu wyniosła dla:

- edycji 2019 – 1 376 427,29, tj. 72,6% otrzymanych środków w wysokości 1 895 344,29 zł (kwoty wynikającej z realizacji umowy zawartej z Ministrem na realizację Programu tej edycji),
- edycji 2020 – 1 572 583,37 zł, tj. 52,6% otrzymanych środków w wysokości 2 996 853,37 zł (kwoty wynikającej z realizacji wymienionej wyżej umowy zawartej z Ministrem na realizację Programu tej edycji)

Zwrócone dysponentowi Funduszu środki obejmowały zwrot niewykorzystanych kwot na realizację Programów oraz niewykorzystane środki na obsługę tych Programów, wraz z odsetkami. Łączna wysokość niewykorzystanych środków na

³¹ W tym 17 504,24 zł na koszty obsługi.

³² W tym 28 990,53 zł na koszty obsługi.

³³ W tym 95 614,95 zł na koszty obsługi.

obsługę Programów wraz z odsetkami wyniosła dla edycji 2019 – 14 194,36 zł³⁴, a dla edycji 2020 – 19 679,42 zł³⁵.

(akta kontroli str. 156, 158, 169-177, 197-199, 501-624)

Programy na lata 2019 i 2020 nie przewidywały możliwości pokrycia kosztów obsługi Programów przez Wojewodę. W Programie dla edycji 2021 przewidziano możliwość pokrycia przez Wojewodę kosztów związanych z ich obsługą w wysokości faktycznie poniesionej, nie większej niż 0,5% środków przekazanych na jego realizację. W umowie dla edycji 2021 zawartej z Ministrem, ustalono, że Wojewoda będzie mógł pokryć koszty obsługi, w tym koszty związane z obsługą Programu w wysokości 20 237,75 zł.

Z informacji przekazanej przez Dyrektora WPS wynika, że wg szacunkowych danych dot. wynagrodzeń osób WPS zaangażowanych bezpośrednio w obsługę poszczególnych edycji Programu w 2019 r. poniesiono koszty osobowe w wysokości 46 932,24 zł (za okres 9 miesięcy realizacji Programu), a w 2020 r. – 68 292,70 zł, natomiast szacunkowe koszty korespondencji z jst wyniosły: dla 2019 r. – 500,00 zł, a dla 2020 r. – 1 100,00 zł.³⁶ Wydatki te były pokrywane z budżetu Wojewody.

(akta kontroli str. 121-128, 217-219)

Zgodnie z postanowieniami umów zawartych z Ministrem na realizację Programów dla corocznych edycji Programów na poszczególne lata Wojewoda dokonał zwrotu odsetek bankowych od środków przekazanych na realizację zadań oraz obsługę Programów przez jst dla:

- edycji 2019 w wysokości – 1 155,78 zł (z uwagi na obowiązujące dla edycji 2019 formularze sprawozdań opublikowane przez MRPiPS, wskazana kwota obejmuje odsetki w kwocie łącznej, tj. realizacji zadania i jego obsługi),
- edycji 2020 w wysokości – 43,55 zł, w tym odsetek na obsługę Programów w kwocie 0,04 zł.

(akta kontroli str. 105-128, 234, 501-624)

2.3. Koszty pobytu dziennego w ramach opieki wytchnieniowej realizowanej w województwie wielkopolskim w ramach poszczególnych edycji Programu były następujące:

- w edycji 2019 – koszt usług świadczonych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej wyniósł 488 523,87 zł i w ośrodku wsparcia – 34 430,46 zł, kwota środków na dofinansowanie usług świadczonych osobom dorosłym – 324 053,08 zł zaś dla dzieci - 66 034,06,
- w edycji 2020 – koszt usług świadczonych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej wyniósł 1 410 012,33 zł, w ośrodku wsparcia – 27 430,00 zł i 14 850,00 zł w innym miejscu, kwota środków na dofinansowanie usług świadczonych osobom dorosłym – 899 739,23 zł zaś dla dzieci - 241 229,32 zł.

Koszty dofinansowania pobytu całodobowego w ramach opieki wytchnieniowej realizowanej w województwie wielkopolskim dla Programu edycji 2019 wyniosły 24 656,00 zł, a dla edycji 2020 – dla osób dorosłych – 144 341,57 zł zaś dla dzieci - 7 395,04 zł.

³⁴ Kwota przekazanych niewykorzystanych środków na obsługę Programu edycji 2019 wyniosła – 12 457,56 zł.

³⁵ Kwota przekazanych niewykorzystanych środków na obsługę Programu edycji 2020 wyniosła – 19 344,22 zł.

³⁶ Ww. koszty nie obejmują pozostałych kosztów, w tym m.in: prowadzenia rachunku bankowego, kosztów przelewów bankowych, kosztów energii elektrycznej i innych mediów, materiałów biurowych.

Koszty poradnictwa specjalistycznego w ramach opieki wytchnieniowej realizowanej w województwie wielkopolskim wyniosły dla Programu:

- w edycji 2019 – koszt usług w formie poradnictwa specjalistycznego świadczonych członkom rodzin lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnosprawnymi stanowił 100 863,93 zł, z czego kwota dofinansowania dla sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi to 44 859,98 zł,
- w edycji 2020 – koszt usług świadczonych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej wyniósł 95 249,60 zł z czego kwota środków dla sprawujących bezpośrednią opiekę – 93 749,60 zł

Na obsługę Programów jst wykorzystano dla edycji 2019 – 3 309,88 zł, a dla edycji 2020 – 9 311,11 zł.

(akta kontroli str. 105-128, 501-624)

2.3. W ramach realizowanych Programów liczba osób korzystających³⁷ z doraźnego wsparcia wytchnieniowego w województwie wielkopolskim wyniosła dla:

- edycji 2019 – w ramach pobytu dziennego 130 osób niepełnosprawnych, dla których zrealizowano 14 106 godzin opieki oraz 37 dzieci, dla których zrealizowano 3 045 godzin opieki i odpowiednio w ramach pobytu całodobowego 16 osób niepełnosprawnych, dla których zrealizowano 199 dni opieki (w tej edycji nie wspomagano opieki całodobowej nad dziećmi); w ramach poradnictwa specjalistycznego 44 osoby dorosłe, dla których zrealizowano 1 721 godzin poradnictwa oraz 45 dla rodziców/opiekunów dzieci, dla których zrealizowano 1 431 godzin;
- edycji 2020 – w ramach pobytu dziennego 233 osób niepełnosprawnych (wzrost r/r o 79%), dla których zrealizowano 33 025 godzin opieki (wzrost r/r o 134%) oraz 62 dzieci (wzrost r/r o 68%), dla których zrealizowano 8 375 godzin opieki (wzrost r/r o 175%) i odpowiednio w ramach pobytu całodobowego 39 osób niepełnosprawnych (wzrost r/r o 144%), dla których zrealizowano 492 dni opieki (wzrost r/r o 147%) oraz 3 dzieci, dla których zrealizowano 30 dni opieki; poradnictwem specjalistycznym objęto 36 osób dorosłych (spadek r/r o 18%) dla których zrealizowano 1 091 godzin poradnictwa (spadek r/r o 36%), w tej edycji nie wspomagano poradnictwa dla rodziców/opiekunów dzieci;

Dla edycji 2021 zaplanowano dla doraźnego wsparcia wytchnieniowego:

- w ramach pobytu dziennego objęcie 293 osób niepełnosprawnych (wzrost r/r o 26%) dla których ma być wykonane 58 342 godzin opieki (wzrost r/r o 134%) i dla 99 rodziców/opiekunów dzieci (wzrost r/r o 80%) dla których ma być zrealizowane 17 911 godzin opieki (wzrost r/r o 114%),
- w ramach pobytu całodobowego objęcie 108 osób niepełnosprawnych (wzrost r/r o 179%) dla których ma być zrealizowane 1 372 dni opieki (wzrost r/r o 147%) i 17 rodziców/opiekunów dzieci (wzrost r/r o 467%) dla których ma być zrealizowane 203 dni opieki (wzrost r/r o 577%),

³⁷Doraźnym wsparciem w formie opieki wytchnieniowej objęte były rodziny i opiekunowie osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w 2020 r. również z orzeczeniami równoważnymi) oraz dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, przy czym w 2019 roku – łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji

- dla poradnictwa specjalistycznego zaplanowano objęcie 108 osób dorosłych (wzrost r/r o 200%) dla których ma być zrealizowane 1 857 godzin poradnictwa (wzrost r/r o 70%) oraz 28 rodziców/opiekunów dzieci dla których ma być zrealizowane 550 godzin.

(akta kontroli str. 61-104, 159)

Liczba osób, które korzystają z usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu realizowana przez jst w poszczególnych latach rosta, i tak dla:

- edycji 2019 liczba osób, które skorzystały z usług opieki wytchnieniowej wyniosła 180 dorosłych i 82 dzieci,
- edycji 2020 liczba osób, które skorzystały z usług opieki wytchnieniowej wyniosła 308 dorosłych (wzrost r/r o 71%) i 65 dzieci (spadek r/r o 21%),
- edycji 2021 zaplanowana liczba osób, które skorzystają z usług opieki wytchnieniowej wyniosła 509 dorosłych (wzrost r/r o 65%) i 134 dzieci (wzrost r/r o 106%),
- edycji 2022³⁸ zgłoszona do realizacji liczba osób, które skorzystają z usług opieki wytchnieniowej wyniosła 1026 osoby dorosłe (wzrost r/r o 102%) i 270 dzieci (wzrost r/r o 170%).

W latach 2019 – 2022 nastąpił znaczący wzrost zainteresowania korzystaniem z usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu realizowanych przez jst. W porównaniu z rokiem 2019 liczba jst wzrosła z 25 gmin/powiatów do 78 (powiatów i gmin, które zgłosiły udział w Programie), co oznacza wzrost o 204%. Wzrosła również liczba osób korzystających z usług opieki wytchnieniowej o 470%, a dzieci o 239%.

(akta kontroli str.156-160, 230-232)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda, zgodnie z wytycznymi MRPiPS dokonywał weryfikacji sprawozdań składanych przez jst. Środki w ramach Programów wsparcia wytchnieniowego dedykowane opiekunom osób niesamodzielnych rozdysponowano zgodnie z zasadami naboru wniosków na realizację wynikających z nich zadań. Niewykorzystane środki, wraz z należnymi odsetkami, zostały zwrócone za pośrednictwem Wojewody do ich dysponenta. Zadania te były wykonywane terminowo, mimo zbieżnych w czasie terminów składania sprawozdań przez jst i konieczności zagregowania danych przez Wojewodę oraz przekazania zbiorczej sprawozdawczości dla Ministra.

III. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

³⁸ Zgodnie z wytycznymi Ministra dotyczącymi Programu dla edycji 2022, Wojewoda sporządził i przekazał wniosek na środki finansowe w ramach Programu wraz z listą rekomendowanych wniosków w terminie do dnia 8 listopada 2021 r.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Poznań, 15 grudnia 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Krzysztof Płoszewski
główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Dyrektor

z up. Grzegorz Malesiński
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis